

Datum:

2026-04-20

Diarienummer:

MN-2026-3374

Yttrande rörande förslag till författningsändringar till följd av EU:s reviderade avloppsvattendirektiv

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Yttrande

De föreslagna författningsändringarna innebär en omfattande omställning av den kommunala tillsynen, från en i huvudsak regelstyrd kontroll till ett mer strategiskt och systemövergripande tillsynsuppdrag. Detta medför ett mer komplext tillsynsuppdrag och nya krav på kommunernas samlade kompetens. Genomförandet innebär även ett utökat tillsynsbehov genom fler tillsynsobjekt och ökade krav på uppföljning och analys. Konsekvenser för den kommunala tillsynsverksamhetens omfattning och långsiktiga förutsättningar behöver därför beaktas och utredas vidare i de samlade konsekvensbedömningarna. För ett ändamålsenligt och rättssäkert genomförande krävs att de utökade åtagandena omfattas av full kostnadstäckning.

Förslagen förutsätter i betydande delar bedömningar i det enskilda fallet. För en rättssäker och likvärdig tillämpning är frågan om nationell tillsynsvägledning av central betydelse, särskilt vad gäller bedömningsgrunder och ansvarsfördelning mellan kommunala tillsynsmyndigheter, VA-huvudmän och statliga myndigheter. Om gränsdragningar mellan berörda aktörer inte tydliggörs finns risk för både dubbel tillsyn och bristande ansvarsklarhet, vilket kan försvåra ett effektivt genomförande och leda till ökad administrativ belastning.

Avloppsplaner ges en mer framträdande roll som verktyg för planering och genomförande. Detta aktualiserar frågor om planernas rättsliga ställning samt hur de ska beaktas i tillsyns- och provningssammanhang. För att undvika oklarheter är det viktigt att dessa aspekter tydliggörs. Även avgränsningen mellan avloppssystem, dagvattenhantering och vattenverksamhet är av betydelse för tillämpningen av regelverket och behöver förtydligas.

Förslagen om finansiering av kvartär rening innebär förändringar i ansvarsfördelningen för kostnader kopplade till rening av läkemedelsrester och

andra ämnen. I detta sammanhang aktualiseras frågor om proportionalitet, samhällsekonomiska konsekvenser och förhållandet till andra regelverk.

Förslagen innebär vidare att tillsynsmyndigheten löpande ska granska verksamheter som leder icke-hushållsspillvatten till allmän VA-anläggning, vid behov justera villkor eller försiktighetsmått samt en möjlighet att initiera granskning när en kontroll vid avloppsreningsverk visar att en verksamhet bidrar med föroreningar av betydelse. Detta bedöms bidra till en mer strukturerad, effektiv och ändamålsenlig tillsyn.

Sammantaget förutsätter ett ändamålsenligt, effektivt och rättssäkert genomförande av förslagen att tydliggöranden görs och identifierade frågor beaktas. Det gäller särskilt behovet av nationell tillsynsvägledning, tydligt angivna bedömningsgrunder och ansvarsfördelningar, konsekvenserna för den kommunala tillsynens långsiktiga förutsättningar samt att de utökade åtagandena omfattas av full kostnadstäckning.

Ordförande

Sofia Hedén